

# VLAAMS PARLEMENT



Zitting 1999-2000

1.5 juni 2000

## ONTWERP VAN DECREET

houdende instemming met

- **het Protocol inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand en de technische bijlage, ondertekend te Sofia op 31 oktober 1988, alsmede de vigerende technische bijlage zoals ingevoerd in toepassing van artikel 11 van het Protocol ;**

**en**

- **het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand met betrekking tot een verdere beperking van zwavelemissies en de bijlagen I, II, III, IV en V, ondertekend te Oslo op 14 juni 1994**

## MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

### 1. PROBLEMATIEK. EN HISTORIEK

Het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand (LRTAP) is afgesloten te Genève op 13 november 1979 en is door België goedgekeurd door de wet van 9 juli 1982. Het Verdrag is op 16 maart 1983 in werking getreden. De partijen bij dit Verdrag verplichten zich ertoe om een beleid en strategieën voor emissiereductie te ontwikkelen en om tevens deel te nemen aan een bewakings- en evaluatieprogramma van het transport van de emissie over lange afstand.

De voorliggende Protocollen bij het LRTAP-Verdrag beogen de reducties van de emissies van stikstofdioxiden en hun grensoverschrijdende stromen (Protocol van Sofia) en de verdere reductie van zwavelemissies (Protocol van Oslo). Het zijn juridisch bindende overeenkomsten, op 1 november 1988 in Sofia ondertekend door België, respectievelijk op 13 juni 1994 voor België door de ambassadeur van België in Noorwegen, met de vermelding dat deze overeenkomsten eveneens bindend zijn voor het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het Protocol van Sofia werd oorspronkelijk door 25 landen ondertekend waaronder de landen van de Europese Unie, Canada en de Verenigde Staten. Het Protocol treedt in werking wanneer het door 16 landen is geratificeerd. Rekening houdend met de vorming van nieuwe landen uit de voormalige Oostbloklanden is het Protocol momenteel reeds door 27 landen geratificeerd (stand van zaken op 15/03/00).

Het Protocol van Oslo is ondertekend door 28 landen waaronder de EU-landen en Canada. Het Protocol treedt eveneens in werking wanneer 16 staten geratificeerd hebben. Tot nu toe hebben 22 staten het Protocol geratificeerd (stand van zaken op 15/03/00). Het Protocol is van kracht gegaan op 5/8/98.

Teneinde de aan grensoverschrijdende luchtverontreiniging verbonden problemen te bestrijden, zijn verschillende pollutieprotocollen bij het LRTAP-Verdrag goedgekeurd :

- het Protocol van Genève van 1984 betreffende de langetermijnfinanciering van het gezamenlijke programma voor de continue bewaking en

evaluatie van het langeafstandtransport van luchtverontreinigende stoffen in Europa (EMEP), geratificeerd door België op 14 juli 1987 :

- het Protocol van Helsinki van 1985 betreffende de beheersing van zwavelemissies, geratificeerd door België op 20 april 1989 (Het Protocol van Oslo is hierop een vervolg waarvan de doelstellingen door de in de voorbije jaren genomen maatregelen, ondertussen ruimschoots verwezenlijkt zijn. België verlaagde zijn SO<sub>2</sub>-emissies tussen 1980 en 1994 met bijna 70%, van 828 naar 253 Kton) ;
- het Protocol van Genève van 1991 inzake de beheersing van de emissies van vluchtige organische componenten, dat reeds door het Vlaamse Gewest is goedgekeurd, maar waarvan de procedure voor ratificatie door België nog lopende is :
- de Protocollen van Aarhus van juni 1998 inzake zware metalen en persistente organische pollutanten, waarvoor de ratificatieprocedure nog moet starten ;
- het Protocol van Göteborg van 30 november 1999 ter bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon in de omgevingslucht, dat op 4/2/00 door België ondertekend werd en waarvoor de ratificatieprocedure nog moet starten.

### 2. DOELSTELLING EN INHOUD VAN DE PROTOCOLLEN

#### 2.1. *Protocol van Sofia*

Doelstelling van het Protocol is de emissies van stikstofdioxiden van stationaire en mobiele bronnen en hun grensoverschrijdende stromen te beheersen en te verminderen om hun effecten op diverse vormen van luchtverontreiniging (verzuring, vermesing, troposferisch ozon, aantasting van de luchtkwaliteit) te verminderen. Het Protocol beoogt concreet een stabilisatie van de emissies van stikstofdioxiden in 1994 ten opzichte van 1987 als eerste stap, met het oog op een verdere vermindering. In het Protocol wordt erkend dat de wetenschappelijke en technische kennis zich verder zal ontwikkelen en dat het nodig zal zijn met deze ontwikkeling rekening te houden bij het nemen van besluiten omtrent verdere maatregelen. Deze bijkomende maatregelen zijn overigens op dit moment in voorbereiding onder vorm van een nieuw protocol.

Naast de algemene verplichting voor de verdragssluitende partijen om de emissies van stikstofoxiden (NO<sub>x</sub>) tegen 1994 te stabiliseren op het niveau van 1987 voorziet het Protocol het opleggen van nationale emissievoorwaarden voor belangrijke stationaire bronnen en nieuwe mobiele bronnen. De verdragssluitende partijen dienen ook te zorgen voor een voldoende verspreiding van loodvrije brandstof, ter vergemakkelijking van het verkeer van voertuigen die zijn uitgerust met een katalysator.

Verder engageren de partijen zich tot het starten van nieuwe onderhandelingen over bijkomende maatregelen, tot maatregelen ter vergemakkelijking van uitwisseling van technologie en informatie. Zij verbinden er zich verder toe een hoge prioriteit toe te kennen aan onderzoek rond de effecten van de emissies van stikstofoxiden op mens, natuur en materialen, rond geografische spreiding van gevoelige gebieden, rond meetmethoden en modelberekeningen en rond de ontwikkeling van technologieën ter beheersing van de emissies van stikstofoxiden.

Het Protocol van Sofia is voorzien van een technische bijlage. Artikel 11 van het Protocol houdt in dat deze bijlage gewijzigd kan worden door het Uitvoerend Orgaan van het Verdrag in functie van de evolutie van de stand der techniek. Van deze mogelijkheid tot actualisering werd door het Uitvoerend Orgaan van het Verdrag gebruik gemaakt. De thans vigerende bijlage zoals ingevoerd in 1995 vervangt de vorige technische bijlagen en kan eveneens in annex bij dit dossier worden teruggevonden. Het gaat hier om een louter technische bijstelling die noch budgettaire, noch andere implicaties met zich meebrengt.

## 2.2. *Pvotocol van Oslo*

In tegenstelling tot de voorgaande protocollen werd voor het eerst een effectgerichte benadering gebruikt, gesteund op het begrip "kritische lasten". De kritische last is de hoeveelheid van één of meerdere pollutanten waaraan gevoelige ecosystemen (bossen, heide, meren) maximaal kunnen blootgesteld worden zonder significante schade op te lopen, voorzover de huidige stand van de wetenschap toelaat die hoeveelheid te bepalen.

Het in het Protocol gevolgde scenario beoogt in een eerste fase een 60 % overbrugging van het verschil tussen de huidige verzurende SO<sub>2</sub>-depositie en de kritische lasten in de verschillende roosterelementen (EMEP-grids) van 150 km x 150 km in Europa. De hiertoe in het jaar 2000 vereiste verlaging

van de SO<sub>2</sub>-emissies werd berekend t.o.v. 1980, rekening houdend met het grensoverschrijdend polutietransport en de depositie. Rekening houdend met de hierover gevoerde onderhandelingen bepaalt het Protocol het emissieniveau dat ieder land zich verplicht voor 2000, 2005 en 2010 te respecteren, evenals een opgave van de taken die het op zich neemt om dit gestelde doel te bereiken.

Zo voorziet het Protocol specifieke emissienormen voor alle nieuwe grote stookinstallaties. Voor bestaande grote installaties (van meer dan 500 Mwth) hebben de voorgestelde normen geen dwingend karakter en mogen ze vervangen worden door andere emissieverlagende maatregelen op voorwaarde dat de gestelde totale emissiereductie gerespecteerd wordt. Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinere installaties (tussen 50 en 500 Mwth) waarvoor deze normen als richtinggevend kunnen beschouwd worden.

Ook wordt de toepassing van een maximaal zwavelgehalte voor gas-oil opgelegd vanaf twee jaar na het van kracht worden van het Protocol.

Verder dienen de onderschrijvende landen, rekening houdend met hun eigen specifieke omstandigheden, gebruik te maken van de meest effectieve maatregelen ter verlaging van hun SO<sub>2</sub>-emissies zoals bijvoorbeeld de verhoging van de energie-efficiëntie, het toenemend gebruik van hernieuwbare energie, het aanmoedigen van het gebruik van brandstoffen met laag S-gehalte, het gebruik van BATNEEC.

De landen mogen ook gebruik maken van economische instrumenten en ze kunnen, mits in acht nemen van bepaalde voorwaarden, tijdens de zittingen van het Uitvoerend Orgaan van het Verdrag vaststellen welke landen gezamenlijk de aan hen opgelegde verplichtingen mogen implementeren.

De bespreking over verdere maatregelen ter beperking van de emissies moet korte tijd na de invoegetrede van het Protocol hervat worden. Daarbij kan gesteund worden op de ondertussen geboekte wetenschappelijke en technische vooruitgang en vooral op de meer precieze gegevens die zullen zijn verzameld inzake de verzuring, de evaluatie van de kritische lasten en de vorderingen inzake de uitvoering van de reductieverplichtingen.

Een implementatiecomité moet op de toepassing van het Protocol toezien en wanneer partijen hun verplichtingen niet nakomen, aan deze partijen evenals aan het Uitvoerend Orgaan zijn bevindingen rapporteren.

Het Protocol organiseert de uitwisseling van technologie : die kan vanzelfsprekend doorgaan tussen de EU-landen en landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EVA) onderling, maar is toch sterk gericht op het uitbreiden van relaties terzake met de “overgangseconomieën” uit Centraal- en Oost-Europa.

De hierboven in het vooruitzicht gestelde wetenschappelijke en technische vooruitgang kan slechts verwezenlijkt worden mits aan onderzoek en toezicht te doen : het Protocol wenst dat de nationale en internationale onderzoeksprogramma's in het raam van de werkzaamheden van het Uitvoerend Orgaan of in het raam van het Verdrag plaatsgrijpen.

Het Protocol draagt departijen op nationale programma's, strategieën en beleidsopties vast te stellen om hun emissies of hun grensoverschrijdende stromingen te beperken. De partijen zullen onderling en via het Uitvoerend Orgaan informatie uitwisselen over deze programma's en beleidsopties, rapporteren over de emissieniveaus en over de bereikte vooruitgang in de toepassing van emissienormen en van emissiebeperkende technieken, over kortom alle relevante informatie die er toe leidt dat de verschijnselen beter gevolgd, bestudeerd en beteugeld kunnen worden.

### 3. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING VAN DE PROTOCOLLEN

Artikel 1 formuleert in beide Protocolen de definities en een aantal begrippen zoals ze voor de Protocolen van toepassing zijn.

De basisverplichtingen zijn ondergebracht in artikel 2.

Dit houdt voor het Protocol van Sofia een stabilisatie in van de emissies van stikstofoxides (NO<sub>x</sub>) tegen 31 december 1994 op het niveau van 1987. Bovendien legt het de partijen op om, twee jaar of later na de inwerkingtreding van het Protocol, nationale emissienormen voor nieuwe grote vaste bronnen en voor de nieuwe mobiele bronnen toe te passen en maatregelen te nemen die de verontreiniging tegengaan voor de bestaande grote vaste bronnen. De indicatieve annexen beschrijven de beste beschikbare en economisch verantwoorde technologieën die kunnen worden ontwikkeld teneinde te voldoen aan de voorgeschreven normen. Daarnaast engageren de partijen zich ertoe om 6 maanden na de inwerkingtreding van het Protocol te starten met onderhandelingen voor bijkomende

maatregelen voor een verdere reductie van de NO<sub>x</sub>-emissies. Deze bijkomende verbintenissen zullen voornamelijk gebaseerd moeten zijn op verbeterde wetenschappelijke inzichten, op de kennis van de kritische lasten en van de effecten van de NO<sub>x</sub>-emissies op de gezondheid en op de verschillende ecosystemen.

Voor het Protocol van Oslo betekent dat : het beheersen en verminderen van de zwavelemissies om hun grensoverschrijdend transport terug te dringen teneinde de volksgezondheid en het milieu te beschermen tegen schadelijke effecten. In het bijzonder beoogt artikel 2 hierbij verlaging van de effecten van de verzuring door te maken dat de deposities van geoxideerde zwavelverbindingen in de komende jaren zo weinig mogelijk de vastgestelde kritische lasten overschrijden.

Artikel 3 legt de partijen op, door bevordering van een aantal opgesomde activiteiten, de uitwisseling van technologie te vergemakkelijken, dit ter vermindering van de NO<sub>x</sub>-emissies (Protocol van Sofia) en van de zwavelemissies (Protocol van Oslo).

Volgens de bepalingen van artikel 4 (Protocol van Sofia) moeten de partijen de beschikbaarheid van loodvrije benzine bevorderen teneinde het verkeer van voertuigen die met een katalysator zijn uitgerust te vergemakkelijken.

Artikel 6 stimuleert de activiteiten betreffende wetenschappelijk onderzoek en bewaking, met betrekking tot de verwezenlijking van de diverse doelstellingen ter bescherming van de volksgezondheid en het milieu.

De artikelen 5, 7 en 8 (Protocol van Sofia) én de artikelen 4, 7 en 8 (Protocol van Oslo) verplichten de partijen om de Protocolen, rekening houdend met de wetenschappelijke kennis en de technologische ontwikkelingen, regelmatig te herzien, om beleidsprogramma's en strategieën ter uitvoering van de verplichtingen te ontwikkelen en om in het kader van de jaarlijkse rapportage inzake de uitvoering van het Protocol, informatie uit te wisselen.

Artikel 9 (Protocol van Sofia) en artikel 5 (Protocol van Oslo) verplichten partijen tot informatie-uitwisseling door het Uitvoerend Orgaan in kennis te stellen van de nationale programma's, beleidslijnen en strategieën die zij overeenkomstig artikel 7 opstellen en door aan het Uitvoerend Orgaan verslag uit te brengen over de terzake geboekte vooruitgang.

Artikel 10 preciseert dat de annexen het karakter van een aanbeveling hebben.

De volgende artikelen. (11 tot 17) zien toe op een correcte organisatie en toepassing van de Protocolen voor wat het formele aspect betreft. Zij voorzien de bepalingen inzake amenderingen bij de Protocolen, regeling van geschillen, bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, inwerkingtreding, opheffing en de bepalingen inzake authentieke teksten.

#### 4. REALISATIE VAN DE DOELSTELLINGEN EN IMPLICATIES VOOR HET VLAAMSE GEWEST

##### 4.1. *Protocol van Sofia*

De Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 29 maart 1994 had als punt 5 beslist dat België dit Protocol van Sofia niet zou bekrachtigen en dit om volgende redenen :

- er waren onderhandelingen aan de gang voor een nieuw protocol over stikstofdioxides, ter vervanging van het Protocol van Sofia ;
- noch de Gewesten, noch België in zijn geheel waren in staat de strikte normen van het Protocol van Sofia na te leven.

In het jaar 1994 bedroegen de emissies van NO, in België 342.000 ton. Vergeleken met het referentiejaar 1987 (338.000 ton) betekende dit een stijging met 1,2 %. De stabilisatiedoelstelling was dus niet bereikt, voornamelijk ten gevolge van een minder snelle penetratie van het gebruik van de katalysator bij benzinevoertuigen dan oorspronkelijk (in 1988) aangenomen. Vanaf 1995 is deze doelstelling van de stabilisering op het niveau van 1987 echter wel bereikt : in 1995 bedroegen de NO,-emissies voor België 335.800 ton en in 1996 316000 ton. Het concretiseren van de milieubeleidsafspraken voor de beperking van de emissies afkomstig van mobiele bronnen is daarvan de belangrijkste oorzaak. Om deze reden en door de implementatie van de door VLAREM II opgelegde emissiegrenswaarden voor industriële installaties zullen de emissies van NO,, in Vlaanderen en België nog verder dalen. In 1998 bedroegen de NO,-emissies voor België 301 .000 ton.

Overigens heeft het Uitvoerend Orgaan van het Verdrag tijdens de 14de sessie (november 1996) zijn interpretatie bevestigd, namelijk dat het gaat

om een verplichting om de uitstoot te stabiliseren tegen 31 december 1994. Dit betekent dat de uitstootniveaus voor de jaren na 1994 niet die van het referentiejaar 1987 mogen overschrijden en dat eens de uitstoot gestabiliseerd is, deze niet meer opnieuw mag toenemen. Dit houdt in dat het Protocol van Sofia nog steeds van toepassing is hoewel de basisverplichting gericht is op 1994.

Het is dus belangrijk dat België die stabiliserings- en zelfs reductiedoelstelling bereikt, zij het met een jaar vertraging ten aanzien van de bepaling van het Protocol.

Tevens blijkt dat het Protocol van Göteborg waarin nationale emissieplafonds zijn vastgelegd voor de pollutanten NO", VOS, SO<sub>2</sub> en NH<sub>3</sub>, niet de vervanging van het Protocol van Sofia beoogt. Het gaat om nieuwe en verdergaande verplichtingen in het kader van de bestrijding van verzuring, eutrofiëring en ozon in de omgevingslucht.

Bovendien behoort België, samen met Portugal, tot de enige landen van de Europese Unie die het Protocol nog niet hebben geratificeerd. Het Secretariaat van het Verdrag over de Grensoverschrijdende Luchtverontreiniging interpelleert ons land geregeld in dat verband en dringt er bij de instanties op aan om hun beslissing te wijzigen. De Europese Unie heeft het geratificeerd op 17 mei 1993 door de verordening 93/361/EEG.

Gevolg gevend aan al deze redenen heeft de Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 25 november 1997 beslist om het Protocol van Sofia inzake de beheersing van de emissies van stikstofoxides en hun grensoverschrijdende stromen te ratificeren (evenwel met een verklaring als bijlage dat België de stabiliseringsdoelstelling heeft bereikt vanaf 1995 en niet vanaf 1994) en heeft aan de Gewesten en aan de federale overheid gevraagd om de goedkeuringsprocedure zo snel mogelijk af te werken.

De ratificatie van het Protocol door België (dus met een verklaring als bijlage dat België de stabiliseringsdoelstelling heeft bereikt vanaf 1995 en niet vanaf 1994) en dus de goedkeuring door het Vlaamse Gewest dringt zich op gezien de belangrijkheid van de behandelde materie en onze verplichtingen tegenover onze partners.

##### 4.2. *Protocol van Oslo*

Rekening houdend met de beschikbare emissiegegevens voor Vlaanderen, de bepalingen van VLAREM II, de prognoses van de Belgische Petro-

leumfederatie en de bestaande milieuconvenant met de elektriciteitssector bleek dat de gezamenlijke Belgische SO<sub>2</sub>-emissies van de olie-industrie en de elektriciteitscentrales konden verlaagd worden met - de in het ontwerpprotocol vooropgestelde - 77 procent tegen het jaar 2000, maar dat dit niet het geval was voor de emissies afkomstig van het andere verbruik van kolen, cokesovengas, hoogovengas en van de procesemissies (zwavelzuurfabrieken). Voor de laatste groep van emissies die één vijfde tot één vierde bedraagt van de vorige werd een minder sterke daling verwacht in de komende jaren.

Rekening houdend ook met de Waalse emissiegegevens terzake werd berekend dat voor België tegen 2000 een totale SO<sub>2</sub>-emissiereductie mogelijk is van 70 procent ten opzichte van 1980.

Ook verschillende andere landen waaronder Frankrijk, Engeland, Denemarken en Italië bleken niet in staat de vooropgestelde emissiereducties tegen 2000 te halen wat het uiteindelijk resultaat van het tweede SO<sub>2</sub>-protocol in het gedrang bracht.

In december 1993 werd te Genève een laatste rondetafel gewijd aan de definitieve SO<sub>2</sub>-reductiecijfers die in het Protocol zouden opgenomen worden. Hierbij werden bijkomende of gewijzigde cijfers opgegeven door verschillende landen waaronder Frankrijk, Italië en België (72 % en 74 % in resp. 2005 en 2010). Het oorspronkelijk opgegeven Belgische reductiecijfer van 70 % voor het jaar 2000 werd behouden. De cijfers voor 2005 en 2010 werden voorgesteld in overleg met het Waalse Gewest en rekening houdend met de huidige SO<sub>2</sub>-emissies en de vooruitzichten van de Belgische Petroleumfederatie, de elektriciteitsproducenten, de staal- en non-ferro-industrie en de Federatie der Chemische Nijverheid.

Wat betreft de middelen om de voorgestelde reducties te verwezenlijken voorziet het nieuwe Protocol specifieke emissienormen voor nieuwe grote stookinstallaties. De vermelde normen zijn identiek aan deze van de Directive 88/609/CEE voor grote stookinstallaties die reeds in voege is sedert 1987. Dezelfde of nog strengere normen zijn eveneens opgenomen in VLAREM 11 zodat de naleving binnen het Vlaamse Gewest geen bijzondere problemen oplevert.

Voor bestaande grote installaties daarentegen hebben de voorgestelde normen (van meer dan 500 Mwth) geen dringend karakter en mogen ze vervangen worden door andere emissieverlagende maatregelen op voorwaarde dat de gestelde totale

emissiereductie (70 % in 2000) gerespecteerd wordt. Hetzelfde geldt voor de bestaande kleinere installaties (tussen 50 en 500 Mwth) waarvoor deze normen als richtinggevend kunnen beschouwd worden.

Belangrijk om vast te stellen is dat de verschillende mijlpalen voor de emissiereducties reeds bereikt zijn. In 1998 bedroegen de SO<sub>2</sub>-emissies in België 203 kton, hetgeen overeenkomt met een reductie van 75 % t.o.v. 1980 (828 kton). Dit betekent dat zelfs de doelstelling voor 2010 uit het protocol reeds bereikt is (74 % reductie t.o.v. 1980).

#### 4.3. Algemeen

Deze Protocollen moeten, overeenkomstig artikel 16 van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, eveneens ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Vlaams Parlement, ingevolge de nieuwe bevoegdheden toegekend aan de Gewesten en Gemeenschappen in artikel 167, § 1,3° van de Grondwet inzake het sluiten van verdragen.

Artikel 6, § 1,11, 1°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, zoals gewijzigd, maakt de Gewesten bevoegd voor de bescherming van het leefmilieu, onder meer die van de lucht tegen verontreiniging en aantasting. Het Vlaamse Gewest is dus betrokken partij bij deze Protocollen.

Het Vlaams Parlement wordt dus om bovenvermelde redenen verzocht zijn goedkeuring te verlenen aan deze Protocollen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand inzake de beheersing van de emissies van stikstofoxides en hun grensoverschrijdende stromen en inzake de verdere reductie van zwavelemissies.

#### 5. BUDGETTAIRE IMPLICATIES

Afgezien van de kosten van de emissiereducties in de diverse sectoren, die echter reeds gerealiseerd zijn, hebben deze Protocollen geen verdere budgettaire implicaties. De adviezen van de Inspectie van Financiën werden verstrekt per 3 september 1998, 26 november 1998 en 16 februari 1999. De Inspectie had geen bezwaar tegen de goedkeuring van deze Protocollen.

## 6. ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De Raad van State, afdeling Wetgeving, heeft zijn advies verleend op 30 maart 1999 (refert L.28.659/3) over het voorontwerp van decreet tot instemming met deze Protocollen. De Raad heeft slechts legistische opmerkingen gemaakt op het voorontwerp. Aan deze opmerkingen werd gevolg gegeven.

***De minister-president van de Vlaamse regering  
en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting,  
Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,***

Patrick DEWAELE

***De Vlaamse minister van Mobiliteit,  
Openbare Werken en Energie,***

Steve STEVAERT

***De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid  
en Gelijke Kansen,***

Mieke VOGELS

***De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd,  
Brusselse Aangelegenheden en  
Ontwikkelingssamenwerking,***

Bert ANCIAUX

***De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,***

Marleen VANDERPOORTEN

***De Vlaamse minister van Werkgelegenheid  
en Toerisme,***

Renaat LANDUYT

***De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,***

Vera DUA

***De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden,  
Ambtenarenzaken en Sport,***

Johan SAUWENS

***De Vlaamse minister van Economie,  
Ruimtelijke Ordening en Media,***

Dirk VAN MECHELEN

## VOORONTWERP VAN DECREET

tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand van 1979 inzake de verdere reductie van zwavelemissies, ondertekend in Oslo op 13 juni 1994 en tot goedkeuring van het Protocol bij het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand van 1979 inzake de beheersing van de emissies van stikstofoxides en hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend in Sofia op 1 november 1988

**DE VLAAMSE REGERING,**

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,

Na beraadslaging,

**BESLUIT:**

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

## Artikel 1

Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

## Artikel 2

Het Protocol bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand van 1979 inzake de verdere reductie van zwavelemissies, ondertekend in Oslo op 13 juni 1994 en het Protocol bij het verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand van 1979 inzake de beheersing van de emissies van stikstofoxides en hun grensoverschrijdende stromen, ondertekend in Sofia op 1 november 1988, zullen, wat het Vlaamse Gewest betreft, volkomen uitwerking hebben.

Brussel,

***De minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid,  
Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie,***

**LUC VAN DEN BRANDE**

*Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling,*

**Theo KELCHTERMANS**

---



**ONTWERP VAN DECREET**

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden ;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw ;

Na beraadslaging,

BESLUIT :

De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw is ermee belast, in naam van de Vlaamse regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt :

## Artikel 1

Dit decreet betreft een gewestaangelegenheid.

## Artikel 2

Het Protocol inzake de beheersing van emissies van stikstofoxiden of van de grensoverschrijdende stromen van deze stikstofverbindingen bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand en de technische bijlage, ondertekend te Sofia op 31 oktober 1988, alsmede de vigerende technische bijlage zoals ingevoerd in toepassing van artikel 11 van het Protocol, en het Protocol bij het Verdrag van 1979 betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand met betrekking tot een verdere beperking van zwavelemisies en de bijlagen **I, II, III**, IV en V, ondertekend te Oslo op 14 juni 1994 zullen volkomen gevolg hebben, wat het Vlaamse Gewest betreft.

Brussel, 19 mei 2000.

***De minister-president van de Vlaamse regering en de Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden,***

Patrick DEWAELE

***De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken en Energie,***

Steve STEVAERT

***De Vlaamse minister van Welzijn, Gezondheid en Gelijke Kansen,***

Mieke VOGELS

***De Vlaamse minister van Cultuur, Jeugd, Brusselse Aangelegenheden en Ontwikkelingssamenwerking,***

Bert ANCIAUX

***De Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming,***

Marleen VANDERPOORTEN

***De Vlaamse minister van Werkgelegenheid en Toerisme,***

Renaat LANDUYT

***De Vlaamse minister van Leefmilieu en Landbouw,***

Vera DUA

***De Vlaamse minister van Binnenlandse Aangelegenheden, Ambtenarenzaken en Sport,***

Johan SAUWENS

***De Vlaamse minister van Economie, Ruimtelijke Ordening en Media,***

Dirk VAN MECHELEN